

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EUROSYSTEM A JEDNOTNÝ MECHANIZMUS DOHLADU

Eurosystem tvorí ECB a národné centrálné banky členských štátov EÚ, ktoré prijali spoločnú menu euro. Guvernér NBS je z titulu svojej funkcie členom Rady guvernérov ECB, najvyššieho rozhodovacieho orgánu zodpovedného najmä za výkon menovej politiky krajín eurozóny, ale tiež za oblasť dohľadu (SSM – Single Supervisory Mechanism) nad úverovými inštitúciami zúčastnených členských štátov EÚ. Guvernér NBS je zároveň aj členom Generálnej rady ECB, dočasného rozhodovacieho orgánu, ktorý bude existovať dovtedy, kým všetky členské štáty EÚ neprijmú spoločnú menu. Rozhodovacie orgány ECB sa pri výkone svojich úloh obracajú na výbory Eurosystemu/ESCB/SSM, ktoré sú zriadené pre všetky základné oblasti pôsobnosti centrálnych bánk. Na práci výborov a ich pracovných skupín sa počas roka 2015 priamo podieľalo viac ako 80 zástupcov NBS. Práca útvarov NBS na úlohách Eurosystemu, ako aj dohľadu bánk v rámci SSM, predstavuje významnú časť aktivít centrálnej banky.

EURÓPSKA ÚNIA

Členovia delegácie NBS sa v apríli 2015 zúčastnili na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v Rige. Hlavnými témami rokovaní boli ekonomická situácia v krajinách EÚ, finančná stabilita, štrukturálne reformy, podpora investícií v EÚ a únia kapitálových trhov.

V septembri sa členovia delegácie NBS zúčastnili na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v Luxemburgu. Rokovalo sa najmä o otázkach týkajúcich sa prehlbovania hospodárskej a menovej únie a financovania jednotného fondu riešenia krízových situácií.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

Hlavnými udalosťami brettonwoodských inštitúcií boli v roku 2015 aprílové jarné zasadnutia

MMF a SB vo Washingtone a výročné zasadnutia MMF a SB v Lime. Počas jarných zasadnutí boli prezentované World Economic Outlook (WEO) a Global Financial Stability Report (GFSR), delegáti rokovali o aktuálnych otázkach medzinárodného menového systému a aktuálnej situácii v reforme členských kvót a riadenia MMF. Počas výročných zasadnutí MMF a SB Rada guvernérov MMF pre-rokovala výročnú správu MMF, finančné výkazy MMF a zmeny v interných dokumentoch MMF.

V máji 2015 sa uskutočnili konzultácie s MMF v rámci tzv. staff visit MMF. V októbri 2015 sa v SR uskutočnila pravidelná misia MMF v rámci konzultácií podľa čl. IV Dohody o MMF. V záverečnej správe MMF sa uvádza, že: rast hospodárstva SR sa zrýchľuje v dôsledku silného domáceho dopytu; správne nasmerované fiškálne nástroje pomôžu znížiť stále vysokú mieru nezamestnanosti a regionálne disparity; citlivá aplikácia makroprudenčných politik môže pomôcť vyhnúť sa potenciálnym rizikám vyplývajúcim z rýchleho rastu úverov domácnostiam.

V roku 2015 sa angažovanosť SR voči MMF zmenila nasledovne: k 31. decembru 2015 poskytla SR zdroje prostredníctvom Finančného transakčného plánu vo výške 102,5 mil. SDR a prostredníctvom bilaterálnej pôžičkovej dohody medzi SR a MMF z roku 2010 vo výške 4,9 mil. SDR.

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

V roku 2015 sa zástupcovia NBS pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD v Paríži, ako aj zasadnutí Koordinačného výboru OECD pre pôsobenie SR v OECD na MZV a EZ SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBOR)

V máji 2015 sa v gruzínskom Tbilisi stretla na svojom 24. výročnom zasadnutí Rada guvernérov EBOR, pričom delegáciu za SR viedol guvernér NBS. Na zasadnutí bola schválená realokácia zo všeobecných rezerv, kde boli vyčlenené prostriedky vo výške 130 mil. € do Špeciálneho

akcionárskeho fondu EBOR (SSF). Na výročnom zasadnutí bol tiež schválený Strategický a kapitálový rámec (SCF) na obdobie 2016 – 2020, ktorý v širšom zmysle definuje smerovanie EBOR do budúcnosti.

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Guvernér reprezentuje NBS na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS. V roku 2015 sa konalo šesť zasadnutí guvernérov BIS, počas ktorých sa diskutovalo o nasledovných témach: finančné trhy a úloha centrálnych bánk, finančná inklúzia a vzdelávanie – výzvy pre centrálné banky, centrálny klíring – trendy a súčasné otázky, vplyv technologických inovácií na rast produktivity, ekonomické nerovnosti verzus menová politika.

Guvernér NBS sa zúčastnil na 85. valnom zhromaždení akcionárov BIS v Bazileji. Hlavnými bodmi programu valného zhromaždenia BIS boli schválenie výsledkov hospodárenia a rozdelenie zisku a dividend.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Generálna rada ESRB prerokovala v roku 2015 na svojich zasadaniach okrem vývoja faktorov a intenzity systémových rizík aj viaceré ďalšie oblasti, ktoré možno rozdeliť na tri okruhy.

Z analytickej oblasti možno spomenúť spoločnú metodiku na identifikáciu potenciálnych systémových rizík pre finančnú stabilitu, plynúcich z prepojenosti podnikového a bankového sektora, otázku trhovej likvidity, vplyv prostredia nízkych úrokových sadzieb na finančnú stabilitu, aktuálne systémové riziká v poisťovníctve a v neposlednom rade rezidenčný a komerčný trh nehnuteľností a ich vzťah k finančnej stabilite a opatrenia na zmiernenie súvisiacich rizík.

Druhým okruhom boli otázky politiky obozretnosti na makroúrovni, konkrétne použitie ukazovateľa finančnej páky (leverage ratio), cezhraničné efekty makroprudenciálnej politiky a recipacity jej rozhodnutí a určovanie miery proticyklického kapitálového vankúša v členských štátoch EÚ aj v krajinách mimo EÚ.

Ďalšou dôležitou diskutovanou oblasťou bola príprava scenárov pre stresové testovanie EBA a EIOPA.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

NBS v roku 2015 ako člen EBA zabezpečovala plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Rady EBA. NBS pokračovala v spolupráci s EBA v rámci výborov a pracovných skupín, najmä pri tvorbe technických a regulačných predpisov vyplývajúcich z ustanovení prijatej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV. NBS sa aktívne podieľala na práci vo všetkých kompetenčných úrovniach od pracovných skupín až po najvyššie schvaľovacie stupne. NBS sa ďalej podieľala na tvorbe technických a regulačných predpisov, týkajúcich sa nových požiadaviek kladených na zdokonalenú sústavu dohľadu nad bankami a investičnými spoločnosťami, implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR, ako aj na usmerňovaní a výklade dvoch základných právnych predpisov v oblasti bankovej regulácie – nariadenia CRR a smernice CRD IV, a to formou tzv. „Q & A“.

SKUPINA ORGÁNOV DOHĽADU PRE STREDNÚ A VÝCHODNÚ EURÓPU (BSCEE GROUP)

Dňa 24. 6. 2015 sa v Bratislave uskutočnilo IV. stretnutie zástupcov dohľadov krajín strednej a východnej Európy na najvyššej úrovni, ktorý organizoval Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS) – Inštitút finančnej stability (FSI) v spolupráci so Skupinou orgánov dohľadu pre strednú a východnú Európu (BSCEE Group) a NBS. Na konferencii, ktorú otvoril guvernér NBS, boli prerokované témy, ktoré sa týkali oblasti bankového dohľadu, celkovej schopnosti absorbovania strát – požiadavky podľa Bazileja III, revidovania kapitálových požiadaviek podľa Bazileja, úrokovvej sadzby bankovej knihy, uplatňovania makroprudenciálnych vankúšov v globálnom prostredí, bezpečnosti platobných systémov a počítačovej kriminality.

Následne dňa 25. 6. 2015 NBS, ako predsedajúca krajina skupiny BSCEE na rok 2015, hostila Výročnú konferenciu skupiny BSCEE. Konferenciu otvoril predseda skupiny, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ UDF. Skupina BSCEE združuje zástupcov bankových dohľadov krajín strednej a východnej Európy, ktorej účelom je zlepšenie

spolupráce, výmena informácií a skúseností jednotlivých členských krajín.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISŤOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

Rok 2015 bol kľúčovým pre EIOPA, a to najmä preto, že sa dokončila implementácia smernice Solventnosť II do národnej legislatívy. Výsledkom bol nový zákon o poisťovníctve, ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2016. Zákon upúšťa od detailne definovaných zákonných požiadaviek a prináša režim založený na princípoch, ktoré sú ďalej špecifikované v technických nariadeniach. Nástup nového režimu si vyžiadala i zmenu podzákonných právnych noriem, najmä opatrení, ktoré boli viazané na predchádzajúci zákon o poisťovníctve z roku 2008.

Vo februári 2015 sa uskutočnila v NBS kontrolná návšteva (on-site visit) EIOPA, v rámci ktorej sa preverovala pripravenosť národného regulátora na nový režim regulácie Solventnosť II a audit fungovania dohľadu v poisťovníctve. EIOPA pozitívne hodnotila výkon dohľadu nad poisťným trhom zo strany NBS. Výsledkom bola záverečná správa, ktorej súčasťou bolo 39 odporúčaní týkajúcich sa najmä personálno-technického zabezpečenia.

Na decembrovom zasadnutí Rady orgánov dohľadu bola riaditeľka odboru regulácie UDF zvolená za členku Riadiacej rady EIOPA, ako jedna spomedzi jej šiestich zástupcov. Úlohou tohto orgánu je strategické riadenie inštitúcie dovnútra a príprava zasadnutí Rady orgánov dohľadu.

NBS sa v roku 2015 aktívne zapojila aj do vzájomného hodnotenia Peer review v rámci EIOPA. Výsledkom uvedených aktivít boli hodnotiace správy, ktoré majú za cieľ zvyšovanie kvality poskytovaných služieb dohliadanými subjektmi, kvalitnejší výkon dohľadu alebo lepšiu vzájomnú informovanosť.

V oblasti dôchodkového sporenia EIOPA pokračovala v prácach na projekte rozvoja jednotného trhu EÚ v osobných dôchodkových produktoch (Personal Pension Products).

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

Začiatkom roka 2015 sa po podpise zmlúv o delegovaní príslušnými národnými orgánmi dohľadu

a ESMA oficiálne spustili práce na delegovaných IT projektoch TRACE a FIRDS. Cieľom projektu TRACE, do ktorého sa od začiatku zapojila aj NBS, je vytvorenie jednotného centrálného prístupu k údajom v archívoch obchodných údajov predložených príslušnými subjektmi trhu, v súlade s nariadením EMIR, pre všetky zapojené národné orgány dohľadu. Cieľom projektu FIRDS, do ktorého sa NBS zapojila dodatočne, je zabezpečiť centrálnu na úrovni ESMA zber, úschovu, spracovanie a zverejnenie referenčných údajov o finančných nástrojoch z obchodných miest vrátane vykonávania príslušných výpočtov súvisiacich s transparentnosťou v súlade so smernicou MiFID II⁴⁴ a nariadením MiFIR⁴⁵.

Jednou z hlavných úloh ESMA v roku 2015 bola príprava technických predpisov na základe splnomocňovacích ustanovení v smernici MiFID II a v nariadení MiFIR. Na príprave 30 regulačných a 11 implementačných technických predpisov pracovali viaceré pracovné skupiny a jednotlivé finálne návrhy týchto technických predpisov boli spolu so záverečnými správami zverejnené a predložené EK.

Ďalšou významnou regulačnou oblasťou pre ESMA bola taktiež problematika realizácie nariadenia EMIR, vrátane príslušných regulačných technických predpisov a implementačných technických predpisov, ako aj otázky spoločného prístupu a praktík dohľadu pri uplatňovaní tohto nariadenia.

Rada orgánov dohľadu schválila dva mandáty hodnotení preverujúcich jednotnosť prístupov a postupov národných orgánov dohľadu pri jeho výkone, a to dohľadacej praxe vo vzťahu k subjektom s povolením na poskytovanie investičných služieb, týkajúcej sa pravidiel vhodnosti podľa smernice MiFID a tiež Peer review schvalovacieho procesu prospektu cenného papiera. Predmetom uvedených, ešte prebiehajúcich hodnotení, je aj dohľadacia činnosť UDF.

V súvislosti s procesom vytvorenia Únie kapitálového trhu (Capital Market Union) a schválením strategického „Plánu práce ESMA na zblížovanie dohľadov“ Rada orgánov dohľadu ESMA na rokovaní v novembri 2015 schválila premenovanie Review Panel na Supervisory Convergence Standing Committee.

44 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (ďalej len „smernica MiFID II“).

45 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „nariadenie MiFIR“).

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Prijímateľom bilaterálnej technickej pomoci NBS bola v roku 2015 Národná banka Bieloruska, a to v oblasti dohľadu nad finančným trhom, peňažného obehu a pamätných mincí.

V rámci programu TAIEX sa zástupcovia Čiernej Hory zúčastnili študijnej cesty do Bratislavy zameranej na opatrenia na zamedzenie prania špinavých peňazí.

8 KOMUNIKÁCIA

NBS sa usiluje o rozvoj, modernizáciu a skvalitňovanie svojich komunikačných nástrojov tak, aby mohla čo najlepšie odpovedať na dopyt po informáciách, čo najadresnejšie osloviť konkrétne cieľové skupiny a takto, s dôrazom na otvorenosť a transparentnosť, udržiavať vysokú dôveryhodnosť v očiach slovenskej verejnosti. Informácie, správy a analýzy zverejňované centrálnou bankou sú dôležitým zdrojom informácií pre ekonómov, výskumné a vzdelávacie inštitúcie a médiá.

Základom komunikácie NBS je podieľanie sa na spoločných komunikačných postupoch v rámci Eurosystemu. Ide predovšetkým o pravidelné informovanie o menovom vývoji v eurozóne a poskytovanie informácií o menovopolitických rozhodnutiach a jednotnom mechanizme dohľadu. NBS tiež informovala o aktuálnom vývoji slovenskej ekonomiky, európskej ekonomiky, o stave bankovníctva a ostatných sektorov finančného trhu, ako aj ich vplyve na finančnú stabilitu Slovenska.

Ďalšími témami, o ktorých počas roka 2015 NBS intenzívne informovala verejnosť, boli: emisia novej bankovky 20 € zo série Európa a jej uvedenie do obehu⁴⁶, ochrana spotrebiteľa na finančnom trhu, licenčný proces veriteľov a dohľad nad veriteľmi (nebankovými spoločnosťami).

NBS komunikuje s verejnosťou aj prostredníctvom priamej elektronickej komunikácie. V roku 2015 odpovedala na 3 604 otázok, ohlasov a podnetov verejnosti a médií, ktoré sa týkali informácií vyplývajúcich z činnosti jej jednotlivých odborných útvarov. NBS tiež vybavila 48 žiadostí o informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

PUBLIKÁCIE NBS

NBS pravidelne zverejňuje informácie a analýzy z oblasti jej hlavných činností v odborných publikáciách: Výročná správa, Správa o finančnej stabilite, Analýza slovenského finančného sektora, Mesačný bulletin NBS, Strednodobá predikcia a Štatistický bulletin. V roku 2015 NBS začala publikovať ako samostatné správy Správu o medzinárodnej ekonomike a Správu o ekonomike SR, ktoré boli v minulosti začlenené do jej mesačného bulletinu ako prílohy.⁴⁷

V roku 2015 NBS pokračovala vo zverejňovaní Analytických komentárov na vybrané témy a Rýchlych komentárov zameraných na vybrané makroekonomické ukazovatele, ktorých prínosom je predovšetkým ich aktuálnosť. Spolu bolo v roku 2015 publikovaných 12 Analytických komentárov a 141 Rýchlych komentárov. Zároveň sa skvalitňovala makroekonomická databáza, ktorá ponúka verejnosti rozsiahle množstvo ekonomických údajov, prehľadne štrukturovaných vo forme časových radov. K diskutovaným ekonomickým otázkam NBS zverejňuje analýzy a výskumné štúdie.⁴⁸ V zmysle zásad systému multilingválnej komunikácie Eurosystemu/ESCB sa NBS podieľala na príprave slovenských mutácií oficiálnych publikácií ECB.⁴⁹

Všetky oficiálne publikácie vydáva NBS len v elektronickej forme. V záujme poskytnúť čo najľahší prístup k informáciám NBS zverejňuje kľúčové publikácie aj vo formáte ePub a na svojich informačných materiáloch používa QR kódy.

Významnú úlohu v oblasti komunikácie naďalej plnil odborný bankový časopis BIATEC, ktorý vytvára platformu na prezentáciu poznatkov v oblasti bankovníctva, financií a ekonomie. Au-

46 Viac v kapitole 3 Emisná činnosť a peňažný obeh.

47 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs>

48 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

49 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-ecb>